

LEZINGEN ACADEMIE ROLDUC

*Samenleving, Ethiek, Filosofie
Kerk, Geloven, Exegese*

2023 - 2024

ROLDUC

academie

Voorwoord – Academie Rolduc 2023-2024

U bent welkom bij de Academie Rolduc. Het studiejaar 2023-2024 biedt opnieuw iedereen die geïnteresseerd is een aantal avonden aan voor persoonlijke vorming en verdieping.

De spreiding van de lezingen over drie locaties van de afgelopen twee jaar wordt weer teruggebracht tot de oorspronkelijke plaats: het Grootseminarie Rolduc. Daarentegen vertonen de beoogde thema's en de genodigde inleiders een brede variatie. Want de gastsprekers voor dit seizoen komen niet alleen uit Nederland, maar tevens uit geboortelanden als Chili, India en China. Zo weerspiegelen zij ook de hedendaagse globalisering en universalisering van Kerk en wereld. Aandachtspunten in dit programma zijn de exegetische (Mariasusai; van Attekum), morele en sociaal-politieke vraagstukken (Hendriks, Kappel, Rohling), kwesties rond spirituele en existentiële levenservaringen (Vergara; Moo) en ter opening de historische relevantie van een 500ste sterfdag (Hamans).

Wij hopen dat dit aanbod weer een brede belangstelling vindt en door luisterbereidheid en gezamenlijke uitwisseling van gedachten de eigen kennis en levensoriëntatie kan verrijken.

Welkom bij de Academie Rolduc !

Dr. D. Rohling

Structuur van de avonden:

19:00 u. tot 19:45 u.: 1^e gedeelte

19:45 u. tot 20:00 u.: koffiepauze

20:00 u. tot 20:45 u.: 2^e gedeelte

20:45 u. tot 21:30 u.: vragen en open dialoog

Kerk

De Nederlandse Paus Adrianus VI

Paus Adrianus VI (1522-1523) was de eerste en tot nu de enige Nederlandse paus. Hij leefde in de tijd van de renaissance. Deze markeerde een cultuurbreuk, waarin kerk en samenleving uiteengingen, waarin de eenheid van God en wereld brak en waarin de mensen zich bewust werden van hun eigen individuele eigenheden en rechten.

In het kielzog van deze revolutionaire breuk, scheurde ook de kerk. Deze was behept met vele mistoestanden die dringend hervorming behoefden. Omdat de hervorming van de kerk alsmaar werd opgeschoven, ontstond de reformatie. De westerse christenheid scheurde uiteen. Naast de kerk groeiden een aantal christelijke kerkelijke gemeenschappen.

Paus Adrianus zag dit gebeuren en trad als priester, geleerde, politicus en paus hiertegen op. Hij wees de mistoestanden in de kerk aan, betuigde spijt daarover en riep op tot hervorming. Het ontbrak hem niet aan goede wil. Zijn pontificaat was echter te kort om zijn goede bedoelingen vruchten te laten dragen. Treffend staat daarom ook op zijn graf geschreven: "Ach hoeveel hangt ervan af in welke tijd het werk ook van de beste man valt".

Paus Adrianus VI

Vrijdag 6 oktober 2023, 19:00 uur. Plaats: Rolduc

Inleider: Dr. Paul Hamans.

Dr. Paul Hamans is priester van het Bisdom Roermond, docent kerkgeschiedenis aan het Grootseminarie Rolduc en het Theologisch Instituut Rolduc. Hij is schrijver van diverse boeken over de kerkgeschiedenis.

Geloven

Een antropologie van de heiligheid

Jezus heeft gezegd: "Weest dus volmaakt, zoals uw Vader in de hemel volmaakt is" (Mt 5,48). En het Tweede Vaticaans Concilie heeft plechtig de leer verkondigd van de universele roeping tot heiligheid.

Dus inderdaad, we weten het wel: we dienen allemaal heilig te zijn. Maar... hoe doe je dat? Wat betekent het eigenlijk? Wat zijn de implicaties van deze leer in mijn leven?

In deze lezing willen we in het bijzonder kijken naar de antropologische aspecten van het christelijke leven. We proberen te begrijpen tot hoever de menselijke natuur wel in staat is een goddelijke volmaaktheid te bereiken. En vooral zijn we geïnteresseerd in de rol die onze vrijheid hierin speelt, in samenwerking met de genade.

Ons verstand, onze wil, onze gevoelens en ervaringen zijn allemaal betrokken bij de strijd om heilig te worden. Maar onze taak is vooral de werking van de genade zo min mogelijk te verhinderen en ervoor te zorgen dat het goddelijke zaad in ons hart blijft groeien.

Als we echter steeds meer ruimte in ons leven aan God geven... verliezen we dan niet onze eigen persoonlijkheid? Of is het juist andersom: door meer op God te lijken, worden we dan meer onszelf?

Vrijdag 24 november 2023, 19:00 uur. Plaats: Rolduc

Inleider: Dr. Nacho Vergara,

Dr. Nacho Vergara (*1974) komt oorspronkelijk uit Chili en woont sinds 2000 in Nederland. Hij is lid van de prelatuur van het Opus Dei en heeft theologie gestudeerd aan de Pauselijke Universiteit van het Heilig Kruis te Rome. Daar is hij tevens gepromoveerd in de Dogmatiek. In 2020 werd hij priester gewijd in Rome en keerde terug naar Maastricht, waar hij nu woont en werkt. Sinds 2022 is hij docent Christelijke Scheppingsleer aan het Grootseminarie Rolduc.

Ethiek

De leugen

Liegen is een fenomeen dat veel voorkomt en waar iedereen wel ervaring mee heeft. Toch weet ook iedereen dat het niet de bedoeling is en dat het verkeerd is om te doen. Aangezien het één van de tien geboden is, zal het voor iedere gelovige duidelijk zijn dat liegen niet past bij een goed leven. Maar kunnen we dat altijd wel zo zeggen? Zijn er niet situaties denkbaar, waarbij de leugen de meest voor de hand liggende keuze is, en soms zelfs de enig juiste beslissing? Bijvoorbeeld wanneer iemands leven op het spel staat of wanneer we om ernstige redenen de goede verhoudingen met anderen willen bewaren?

Het antwoord op deze vraag blijkt moeilijk. In de geschiedenis van het christendom, zijn zowel de absolute afkeur van de leugen, als ook de pogingen om een uitvlucht te vinden, op tal van manieren onderzocht en besproken. In deze lezing bekijken we welke standpunten er zoal zijn ingenomen en waarom sommige kerkvaders vonden dat men niet altijd even streng moest zijn. We zoeken zo naar een antwoord op de vraag of liegen nu absoluut fout is, of dat er soms uitzonderingen denkbaar zijn. En als dat laatste dan zo is, wat moeten we dan vinden van het achtste gebod dat het liegen verbiedt?

De leugen van Jacob naar Isaak.

Isaac zegent Jacob. Govert Flinck, Rijksmuseum

Vrijdag 12 januari 2024, 19:00 uur. Plaats: Rolduc

Inleider: Dr. Lambert Hendriks

Dr. Lambert Hendriks is priester van het bisdom Roermond. Gepromoveerd tot doctor in de gewijde theologie aan de Lateraanse universiteit in Rome. Rector van het Grootseminarie Rolduc en het Theologisch Instituut Rolduc en tevens docent ethiek en moraaltheologie aan deze instituten.

Bijbel

De Oeroma's van Jezus

De evangelist Mattheüs probeert in zijn evangeliën een antwoord te geven op de vraag: "Wie is Jezus?". Hij begint zijn evangelie met een geslachtslijst van Jezus. Een genealogie zal niet zo gauw tot iemands spirituele lievelingsliteratuur horen. De meesten slaan zo'n lange lijst van deels moeilijk uitspreekbare namen liever over. Maar in deze geslachtslijst kunnen we enorm diepe waarheden ontdekken. Mattheüs vermeldt immers in zijn geslachtslijst van Jezus ook een vijftal vrouwen: Tamar, Rachab, Ruth, de vrouw van Uria en Maria. Wanneer de evangelist juist deze vrouwen uitdrukkelijk noemt, wil hij daardoor een bijzondere boodschap overbrengen.

We gaan in deze lezing zien wat de rol van deze vijf vrouwen in het heilsplan van God is. Want deze vrouwen zijn tenslotte de "oeroma's" van Jezus, de Messias.

Vrijdag 23 februari 2024, 19:00 uur. Plaats: Rolduc

Inleider: Kapelaan Arulraj Mariasusai,

Kapelaan Arulraj Mariasusai is afkomstig uit Tamilnadu, een zuidelijke deelstaat van India. Hij volgde zijn filosofische en theologische studies aan het Grootseminarie Rolduc, met bijzonder oogmerk op de exegetische. In 2022 werd hij priester gewijd en is sindsdien als kapelaan werkzaam in de stadparochie van Geleen.

Samenleving

Polarisatie en verharding van het publieke debat in Nederland

Al geruime tijd constateren wij in onze maatschappij een tendens tot polarisatie. De onverdraagzaamheid, het niet meer goed naar elkaar luisteren en een gebrek aan respect is een zorg van veel burgers. Maar wat is polarisatie nu eigenlijk? Want naar eigen zeggen hoort polarisatie tot de belangrijkste maatschappelijke problemen onder Nederlandse burgers (18+).

Op deze avond willen wij kijken naar dit proces van polarisatie, waarin wij vier fasen kunnen onderscheiden met een drietal verschijningsvormen.

Een aantal vragen zullen ons daarbij als leidraad dienen: Neemt polarisatie in Nederland daadwerkelijk toe of wordt dit enkel zo ervaren? Wat is de rol van politici in de verharding van het debat en welke invloed hebben sociale bubbels en de (social) media op de dialoog en in conflictsituaties?

Daarnaast staan we stil bij een recent voorbeeld van polarisatie: de coronacrisis. Want pas als het dichtbij komt, wordt polarisatie daadwerkelijk ervaren. Daarbij zullen wij ook de zorgen over bewegingen naar de uitersten en ergernissen bij de bevolking over extreme protestacties onder ogen zien. Tenslotte stellen wij de vraag of polarisatie ook positieve zaken in de samenleving teweeg kan brengen.

Donderdag 15 maart 2024, 19;00 uur. Plaats: Rolduc

Inleider: Dhr. Nicki Kappel.

Dhr. Nicki Kappel is woonachtig in Maasbree, getrouwd en vader van twee kinderen. In het dagelijkse leven leidt hij een juwelierszaak in Venlo. Hij is lid van de ChristenUnie, tevens als vrijwilliger actief in de R.K Kerk en lid van de Diocesane pastorale Raad van het bisdom Roermond.

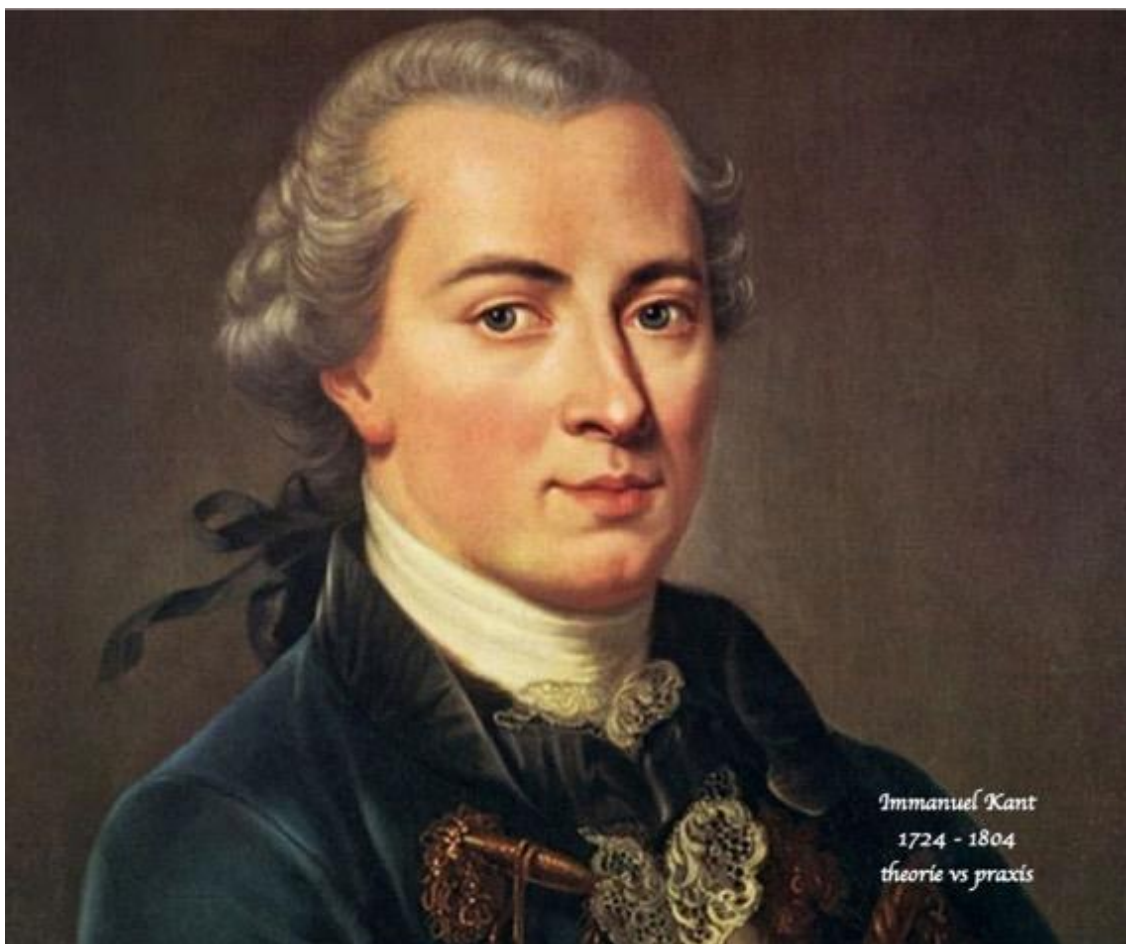
Filosofie

Immanuel Kant: Theorie: 'Nee' – Praxis: 'Ja' !?

“Dat is mooie theorie, maar in de praktijk klopt het niet.” – Deze uitspraak heeft iedereen wel vaker gehoord of ook zelf gebruikt. Ze wil niet minder zeggen, dan dat onze menselijke ideeën of gedachten vaak een heel hoog ideaal verwoorden, maar in het concrete leven van ons mensen geen kans hebben om toegepast te worden.

De filosoof Immanuel Kant (1724-1804), wiens 300ste verjaardag in 2024 wordt herdacht, heeft een klein geschrift nagelaten waarin hij deze 'Algemeinspruch', zoals hij het noemt, onderzoekt. Hij onderscheidt drie terreinen van dit spanningsveld van theorie en praxis: de moraal, het staatsrecht en het volkerenrecht.

Met Immanuel Kant willen wij op deze avond nagaan, of onze menselijke voorstellingen over ons handelen door de kracht van de feiten altijd worden ingehaald of tegengesproken. Vooral op het terrein van het volkerenrecht zullen wij daarbij de aandacht vestigen, want de recente geschiedenis kent weer politieke leiders die de algehele voortgang van politiek, economie en cultuur in eigen handen (willen) nemen. Hoe valt het hoge ideaal, dat deze ontwikkeling niet zou moeten, samen met het feit dat het wél gebeurt? Waarom lijkt de 'weerbarstige' praktijk de 'mooie' theorie alsmaar in te halen? Of kan het ook anders?

Vrijdag 26 april 2024, 19:00 uur. Plaats: Rolduc

Inleider: Dr. Detlef Rohling.

Dr. Detlef Rohling is priester van het bisdom Roermond. Gepromoveerd aan de universiteit van Keulen tot doctor in de filosofie. Hij is docent filosofie aan het Grootseminarie Rolduc en het Theologisch Instituut Rolduc.

Samenleving

Een dag in het verpleeghuis.

Heeft u zich ooit afgevraagd wat het verschil is tussen een verpleeghuis, een verpleegtehuis, een verzorgingshuis, een zorginstelling of een bejaardenhuis? Wat komt er in zo'n verpleeghuis bij kijken? Deze vragen zullen ons leiden bij een inblik in het dagelijkse leven van een (te-)huis waar mensen leven die veel zorg nodig hebben.

Tijdens deze avond zal ik u een dag meenemen in het leven van een arts in het verpleeghuis.

Naast genoemde onderscheidingen komen ook de moeilijke dilemma's die zich in een verpleeghuis voordoen, aan bod. Wat voor gesprekken vinden er in een verpleeghuis plaats? Heeft geloof een plek in het verpleeghuis? Bovendien zullen wij aan de hand van voorbeeldcasussen ook de uitdagingen bespreken die bewoners, personeel, familie en gasten meemaken.

Vrijdag 24 mei 2024, 19:00 uur. Plaats: Rolduc

Inleider: Hoy-Lin Moo.

Hoy-Lin Moo is woonachtig in Maastricht. Sinds 2013 is zij als arts werkzaam bij Stichting Meandergroep Zuid-Limburg. Zij werkt zowel met mensen met chronisch lichamelijk lijden als ook met mensen met dementie. Bovendien is zij reeds vele jaren als vrijwilligster in verschillende functies actief in de parochie Onze Lieve Vrouw Ten Hemelopneming te Maastricht, de huidige parochiefederatie Onze Lieve Vrouw en Sint Pieter.

Exegese

Johannesevangelie: Nathanaël

Het Johannesevangelie vertelt het levensverhaal van Jezus op geheel eigen wijze. Meer dan de andere evangelisten heeft Johannes bijzondere aandacht voor de personen, die met Jezus in contact komen. Enerzijds geeft hij meer informatie over bekende apostelen, zoals Petrus en Thomas, maar anderzijds presenteert hij ons geheel nieuwe personages, zoals de Samaritaanse vrouw en Nikodemus.

Welke rol spelen de verschillende karakters in het evangelie van Johannes? Hoe helpen zij ons om Jezus beter te leren kennen? Bijzondere aandacht krijgt de sceptische Nathanaël, die met enige moeite toch een leerling van Jezus wordt (Joh 1,43-51). Hoe presenteert Johannes dit interessante personage? Waarom is Nathanaël een inspirerende leerling voor ons nu?

Vrijdag 14 juni 2024, 19:00 uur. Plaats: Rolduc

Inleider: Roderick van Attekum

Roderick van Attekum (*1987 te Maastricht) is priester van het bisdom Roermond. Hij studeerde exegese aan het Pauselijk Bijbelinstituut te Rome. Sinds september 2021 is hij leraar Nieuwe Testament aan het Grootseminarie Rolduc en het Theologisch Instituut Rolduc. Hij combineert zijn docentschap met een promotieonderzoek op het Johannesevangelie.

Bibliotheek Rolduc

Het Grootseminarie Rolduc, waar alle lezingen van de Academie plaatsvinden, beschikt over een zeer uitgebreide bibliotheek. Naast de hoofddisciplines van filosofie en theologie, is er ook een ruim aanbod aan literatuur over spiritualiteit, (kerk-)geschiedenis, heiligenlevens en Limburgensia (Limburgse cultuur en geschiedenis). Het staat iedereen vrij om (gratis) lid te worden van de bibliotheek en de eigen geest zodoende te verrijken en te verdiepen. De bibliotheek is van maandag t/m vrijdag geopend van 13.00 – 16.30 uur. Een eerste indruk biedt bovendien de online-catalogus op: www.rolduc.nl of het contact met de medewerkers onder: bibliotheek@rolduc.nl of telefonisch (045-5466821).

Theologisch Instituut Rolduc

Het Theologisch Instituut Rolduc (TIR) is een kerkelijke onderwijsinstelling voor katholieke theologie van het Bisdome Roermond.

Het TIR heeft het doel een filosofische, theologische en pastorale opleiding te verzorgen voor hen die als:

- permanent diaken,
- pastorale medewerk(st)er of als
- assistent geestelijke verzorger

willen gaan werken in of vanuit de Kerk.

Ook is er een opleiding voor hen die in het middelbaar onderwijs het vak:

- godsdienst / levensbeschouwing (erbij) willen doceren (indien reeds onderwijsbevoegd).
- Voor geïnteresseerden is het mogelijk afzonderlijke colleges als cursist te volgen (examenverplichting).

Voor informatie over het TIR kunt u terecht bij:

Rector dr. Lambert Hendriks,

☎ 045-5 46 68 10 ✉ rector@rolduc.nl

Op zaterdag 17-02-2024 (10:00 uur) zal er weer een uitgebreide info-ochtend voor geïnteresseerden gehouden worden. Berichtgeving volgt t.z.t.

Academie Rolduc – Programma Academisch jaar 2023/2024

- **vr. 06-10-2023: Dr. P. Hamans**
 - De Nederlandse Paus Adrianus VI
- **vr. 24-11-2023: Dr. N. Vergara**
 - Een antropologie van de heiligheid
- **vr. 12-01-2024: Dr. L. Hendriks**
 - De leugen
- **vr. 23-02-2024: Arulraj Mariasusai**
 - De Oeroma's van Jezus
- **vr. 15-03-2024: Nicki Kappel**
 - Polarisatie en verharding in het publieke debat in Nederland
- **vr. 26-04-2024: Dr. D. Rohling**
 - Immanuel Kant: Theorie: 'Nee' – Praxis: 'Ja' !?
- **vr. 24-05-2024: Hoy-Lin Moo**
 - Een dag in het verpleeghuis
- **vr. 14-06-2024: Lic. R. van Attekum**
 - De sceptische Nathanaël als inspirerende leerling